

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. I. cap. 7. de Libro Esther

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

6
 auctoritatem Ecclesiarum Catholicarum, inter quas sanè sunt illæ, quæ Apostolicas Sedes habere & Epistolas accipere meruerunt. *Secundus*, sunt aliquæ Scripturæ Canon. quæ recipiuntur ab omnibus Ecclesiis; aliæ verò solum recipiuntur à quibusdam. Si in aliquo casu sentirent contraria, quas ex his populus fidelis deberet sectari? *Augustinus respondet*: Illas Scripturas, quæ ab omnibus accipiuntur Ecclesiis, præponat eis, quas quædam non accipiunt. *Tertius*, sunt aliquæ Scripturæ, quæ recipiuntur à pluribus Ecclesiis & gravioribus; aliæ verò à paucioribus & minoris auctoritatis. In hoc casu quas unusquisque fidelis tenetur sequi? *Augustinus respondet*: In his Scripturis, quæ non accipiuntur ab omnibus, præponat eas, quas plures gravioresque accipiunt, eis, quas pauciores & minoris auctoritatis Ecclesiæ tenent. *Basista subjungit*, ex resolutione hujus tertii casus expressè habetur Aduersio nostra. Supposito enim, quod Scripturæ Ecclesiarum auctoritatis minoris suam habeant probabilitatem; consequenter Scripturæ Ecclesiarum auctoritatis majoris majorem habebunt in suis Sententiis probabilitatem. *Dicit ergo Doctor sanctus*, in casu, quo contingat uti dictis Scripturis, eas esse sequendas, quæ majoris sunt auctoritatis, consequenter majoris (etiam) probabilitatis, relictis aliis minoris probabilitatis. *Et quia opponitur porro*, Augustinum loqui hoc loco de usu Scripturarum Canonicarum in his solam, quæ ad Fidem spectant, & non de iis, quæ mores concernunt, consequenter hanc auctoritatem non esse ad rem pro hac controversia; *Basista reponit*, hanc limitationem esse omninò voluntariam, imò aperte deprehendi falsam ex contextu, in quo postquam tradidit Sanctus Præsul regulam adhibendi Scripturas Canonicas, & harum Scripturarum libros enumeravit, adnectit statim: *In his omnibus libris timentes Deum & pietate mansueti querunt voluntatem DEI, cujus operis & laboris prima observatio est, istos nosse libros; deinde illa, quæ in eis aperte sunt posita, vel præcepta vivendi, vel regule credendi, solertius diligentiusque sunt investiganda, quæ quanto quisque plura invenit, tanto est intelligentia capacior. In his enim, quæ aperte in Scripturâ sunt posita, illa inveniuntur omnia, quæ continent Fidem moresque vivendi.* Quid clarius, inquit Basista? Ergo hæc regula Augustini de sectandâ probabili non est limitanda ad Controversias (tantùm) Fidei, cum ad mores etiam Sanctus Præsul eam extendat. *Tandem, inquit*, ad Argumentum in principio factum conceditur, Scripturas Canonicas, quæ à paucioribus Ecclesiis recipiuntur, non esse contemnendas; tamen quando concurrunt cum aliis, quæ à pluribus recipiuntur, debent postponi, & est idem quod dicere, opinionem minus probabilem non esse contemnendam, quia suam habet probabilitatem, ad differentiam Sententiæ temerariæ, tamen considerata in concursu probabilioris est postponenda, nec propter hoc dicitur contemni &c. *Sic ille Basista ad locum Augustini*, quæ quomodo ad mentem Sancti Doctoris in præfenti Controversia ritè percipiendam possint infervire, Lector judicandi peritus, me etiam tacente videt, ut non opus sit prolixè id ostendere.

CAPITULUM SEPTIMUM.

De Libro Esther

Cujus auctoritatem Canonicam Evangelici indubiam planè habent, quo ad ea, quæ in authentico extant Textu, non autem quo ad appendices non unà de causa suspensissimos, & hinc Canone indignos: quos ut Bellarminus ad normam Tridentinæ Decisionis, contra explicationem Sixti Senensis, ad parem cum ipso libro evehat auctoritatè, auctoritate Augustini etiam præter alios se id impetrare posse existimat, nixus nõ solum eo testimonio, quod è libris de Doctrinâ Christiana in capite præcedaneo vindicavim⁹, sed & citatione quadam, quâ Augustinus alibi ex dictis hujus libri adpendicibus aliquid citavit. Cui minus augustæ demonstrationi, nescio, an commodius obviam possit iri, quàm si huc adscribatur responsum *Tanneri*, quo eludere se posse putavit citatam à se sibiq; objectam *Chemnitii & Hunni*, pro Canonicis Vet. Test. libris, è citatione Novi Testamenti desumptam probationem, ita scribens: *Ergone, qui allegantur, sacri erunt? Erit igitur sacer Scriptor Epimenides Poeta, cujus illud allegat Paulus: Creteneses semper mendaces. &c. Sacer etiam erit Menander cujus illum citat Senarium; Corruptum bonos mores colloquia prava. Sacer denique erit Aratus, ex quo in testem vocato hemistichium illud profert idem Paulus, Ipsius enim & genus sumus. Sed forte non tam honorificè citantur Poeta isti, quam Propheta Veteris Testamenti. Sanè Paulus cum Epimenidem adducit, vocat eum proprium Cretenesium Prophetam, ejusque testimonium tanquam verum aperte comprobat, quod vix ita de Mose dicit: Uno verbo, fieri potest, ut ab Apostolis & Evangelistis citentur aut citati fuerint libri quidam Veteris Testamenti etiam non Sacri, ut ex adductis similibus exemplis liquet, idq; reipsâ accidisse circa librum Enoch & alios, qui citati interierunt, & nonnulli Patres & Viri doctissimi sentiunt. Ergo ex solâ per se alicujus libri citatione non sufficienter colligitur, eum librum esse Sacrum & Canonicum. Potuissent Hieronymi de his citationibus Paulinis auctoritatè interposuisse, graviter easdem enucleatis, nisi Papistæ Papistam opponere consultius fuisset visum, cujus verba etsi non omnia ejusdem sint æstimmii, nec etiam ex asse propositæ objectioni faciant satis, tam è ad enervandam auctoritatem Canonicam citatione Augustinianâ nixam esse possunt sufficientia. Sed audi.*

Epist. 199.
ad hcd.

Theol.
Schol.
Tom. III.
p. 300.

vid. D.
Walth.
Cent. Mi
scell. pag.
632. & Rit.
tersh. S.
Lect. p.
560.

De Verbo Dei. Lib. I. Cap. VII.

audiat ipse Augustinus, quid de hisce & similibus statuendum sit citationibus, pertinenter ad præsens Institutum scribens: *Sibylla vel Sibyllæ, & Orpheus, & nescio quis Hermes, & si qui Vates alii, vel Theologi, vel Sapientes, vel Philosophi gentiū de Filio Dei aut de Deo Patre vera dixisse vel prædixisse perhibentur, valet quidem aliquid ad Paganorum vanitatem revincendam, non tamen ad istorum (scilicet Authorum & Librorum) auctoritatem amplectendam.* Quibus non multum dissimilia alibi hæc observavit: *Quisquis alienigena, i.e. non ex Israele progenitus, nec ab illo populo in Canonem sacrarum literarum receptus, legitur aliquid prophetasse de Christo, si in nostram venit aut venerit notitiam, ad cumulum à nobis commemorari potest, non quod necessarius sit, etiamsi desit, sed quia non inçogruè creditur: fuisse & in aliis gentibus homines, quibus hoc Mysteriū est revelatum.* Aliorum quidè hæc referri, ex contextu facile patet; ea tamen in se continent, quibus ex allegatione alicujus Scripti & Authoris Canonicam auctoritatem minime sequi Augustinus docuit, qui dum, ut plures nunc Eius ex variis Authoribus non Canonicis hic & ibi allegationes silentio præteream, tertium in specie librum Esdræ, quasi Christum prophetantis citat, Bellarminus autem infra in ultimo primi hujus libri capite, de Apocryphis speciatim agens testatur, Hieronymum aperte de tertio & quarto Esdræ libris significare eos non solum apud Libros non haberi, sed ne apud septuaginta Interpretes quidem, Patresq; interdum uti testimonii ex utroq; petitur, sed & rard id facere, & eos nusquam sacros & Divinos appellare; sibi ipsi responsum ad objectiones à citationibus desumptas præparavit, atq; Augustinus ad pendicem libri Esther citando canonicam ei auctoritatem contulisse dicens non est, id quod ad sequentia etiam duo capita observari debet, in quibus dum ad probandam & libri Baruch, & ad pendicum Prophetiæ Danielis authenticam Augustini quoque, præter aliorum, citationes adducit Bellarminus, idem inservire potest & debet responsum.

lib. 13. c. 62.
tra Faust.
Manich.
cap. 15.
lib. 18. de
C. D. c. 47.

Ibid. cap.
36.

CAPUT DECIMUM,

De libris Tobia, Judith, Ecclesiastici.

Horum ut & omnium cæterorum, quos in numerum Apocryphorum referimus Evangelici, ut Augustini auctoritate defendat authenticam Bellarminus, præter citatū non semel & jam vindicatum ex secundo Eius libro de *Doctrinâ Christiana* testimonium, provocat ad duplicem locum à Chemnitio citatum, ut retorquere eum possit, ac inde aliquid pro Canone suo, ut ita dicam vel scribam, apocrypho accipere subsidium. Collegit diligentissimus simul & accuratissimus Synodi Tridentinæ Examinator Chemnitius in Examine Decreti de libris Canonicis, aliquot pro Scripturæ Sufficiencia & Perfectione ex Augustino testimonia, iis Solaribus radiis scripta, ut nulla omninò ratione obtenebrari possint. Ex eorum serie duo tantum excerpere placuit Bellarmino, ea nimirum, quæ in rem suam quam maximè idonea existimabat, falsus quamvis. Dum enim Chemnitius de libris ab Augustino in numerum Canonicorum latiori significatu relatis ex ipso Augustino, ut ad caput antecedens quartum fuit observatum, monet, *non omnium eandem esse certitudinem & auctoritatem, quosdam enim ex illis ab omnibus accipi Ecclesiis, quosdam non item, sed à quibusdā tantum, & illos, qui ab omnibus accipiuntur, præponendos esse eis, quos aliqua non accipiunt, & in his rursum, qui à pluribus & gravioribus accipiuntur, præponendos esse iis, quos pauciores minorisq; auctoritatis Ecclesia tenent;* quasi Chemnitius hæc ex sua scripsisset mente, vanissimam hanc dicit esse distinctionem Bellarminus non attendens, esse eam ipsius Augustini, quam ex Augustino tamè refelli posse putavit, duobus in locis à Chemnitio citatis, videlicet libri undecimi contra Faustum capite quinto, & secundi contra Cresconium trigesimo secundo, ut & aliàs non semel docente, *dici Libros Canonicos, quia sint quasi Norma & regula, quâ Imperitiæ nostræ regatur infirmitas, & ex quâ de omnibus aliis Libris iudicetur, unde sequatur, iudice Bellarmino, non contra Chemnitium, sed Augustinum, illos libros regulam & normam esse non posse, qui non sint infallibilis Veritatis.* Ut vanitas hujus consequentiæ, quam Bellarminus ex verbis Augustini à Chemnitio citatis necit, manifestior adpareat, reddo verba, quæ ante jam ad citatum caput quartum è propriâ Eius pennâ fluxerunt, ingenuè contra seipsum agnoscentis, *Augustinum fuisse certissimum, omnes libros Canonicos esse infallibilis Veritatis, sed non fuisse æquè certum de omnibus libris, quos enumeravit, an essent Canonici.* Addantur cætera ibi prolixius recitata, & constabit, vim factam esse distinctioni Augustinianæ à Chemnitio productæ, cum ipse Bellarminus, qui vanitatis eam adculavit, proprio eam comprobare coactus fuerit, vi apertissimæ Veritatis, testimonio. Indubium videlicet ex supra adductis est & esse debet, hicq; iteratò repetendum & observatu in hæc Controversia dignissimum, libros dici Augustino, sicut & cæteris Scriptoribus priorum Seculorum Ecclesiasticis, *Canonicos* non in strictâ significatione illa, quâ his posterioribus Seculis accipitur, sed in latiori, inque eorum numerum referri, qui ex consuetudine tum receptâ ad fidelium ædificationem publicè & privatim lecti & ita Canonici sunt habiti. Et hinc etiam responso est petenda ad id, quod Bellarminus proximè post hæc objicit, ut obtineat, Indicem librorum Scripturæ ab Augustino recensitum esse non nisi in strictiore significatu Canonicorum, ita porro scribens: *Quod Augustinus reverè senserit, omnes eos libros, quos ibi vocat Canonicos, infallibilis esse Veritatis, patet tum ex Concilio Carthaginensi tertio, cui ipse (scilicet Augustinus) subscripsit; tum etiam, quia non potest proferri*